

6

Bevar de gamle træer i læhegn, markskel og andre steder på din ejendom

Dette faktaark er en del af en serie, der sætter fokus på, hvordan du kan hjælpe de vilde bier. I alt beskrives 10 forskellige bivenlige tiltag, som er anbefalet af forskere og naturforvaltere, og som du kan udføre på din bedrift. Hvert tiltag er værdisat med 'humlebier' (1-10, hvor 10 er bedst) som indikerer, hvor godt tiltaget er for bierne.

Du kan læse mere om kampagnen på www.lf.dk/bi. Læs også faktaboksen for overblik over de relevante regler.

Veterantræer vrimler med liv

Store, gamle træer, også kendt som veterantræer, er et af naturens smukkeste, og samtidig allermest artsrige levesteder. Livet omkring et træ ændres hele tiden i takt med at det vokser, ældes og dør. Særligt de gamle træer tilbyder en række værdifulde levesteder, som ikke findes på de yngre træer, og som giver udfoldelsesmuligheder for et væld af arter. Selv når træet står tilbage som en hul, død ruin er det stadig fuld af liv.

Bøg og eg fældes typisk når de er omkring 100-130 år gamle. Men selvom sådanne træer af de fleste opfattes som gamle, så er de faktisk stadig relativt unge set fra et biologisk synspunkt. Ofte kan de leve i mindst 100 år mere før de begynder at gå i forfald. Det er ikke bare de gamle træer som er værdifulde for insekterne, gamle krat og læhegn kan have samme funktion som levested.

Bier og andre smådyr flytter ind

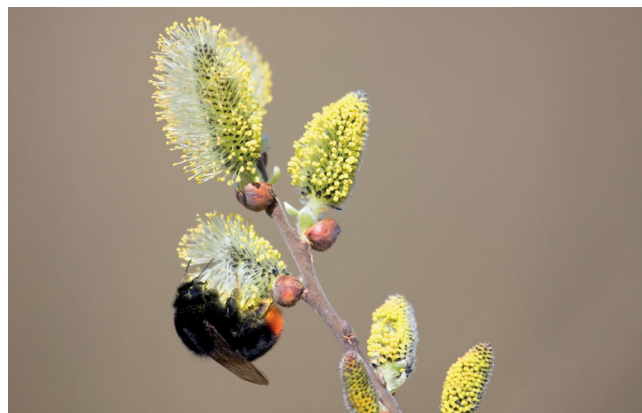
I takt med at træet nedbrydes vil der opstå en lang række levesteder, så som sprækker, døde grene, rådne grentude, hulrum, vandsamlinger og løs bark, som bliver hjemsted for mange forskellige arter.

Vilde bier vil anlægge deres reder i forladte billegange, eller i det bløde, nedbrudte ved. For eksempel yngler og overvintrer hushumle og murerbier i træer, der har huller eller billegange. Samtidig vil træerne tilbyde levesteder for arter som stær, natugle, eger, flagermus, foruden et væld af svampe, biller og andre smådyr.

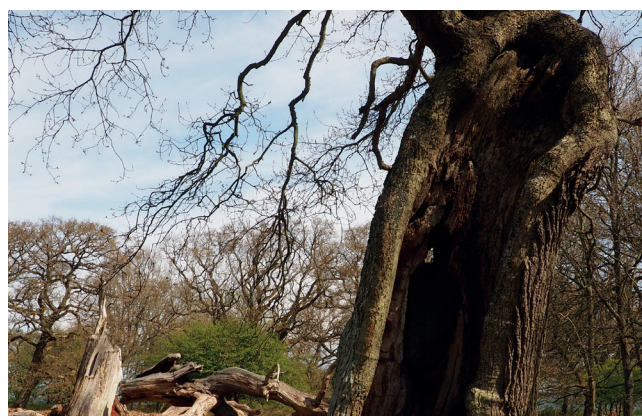
Blomstrende træarter som pil, lind, ahorn og kirsebær m.fl. vil også tilbyde masser af føde til sultne bier henover sommeren.

Veterantræer skal frem i lyset

Det er en fordel, hvis veterantræet står et sted med masser af lys, fx

Blomstrende træarter, som fx pil, tilbyder masser af føde til de vilde bier. Foto: Colourbox.

Stående gamle træer kan udvikle hulheder. Hullerne kan indtages af nogle arter af vilde bier, men kan også være hjemsted for fugle og flagermus. Foto: Andrea Oddershede.

- solitært i marken, i et læhegn, et markskel eller langs en åben skovvej. Solens stråler vil være til glæde for de bier og andre varmeelskende smådyr, der lever i træet. Samtidig vil træets nedbrydning foregå langsommere, hvis træet står vind- og soleksponeret, end hvis det står mørkt og fugtigt.

Værn om de gamle træer og krat

Er man så heldig at have gamle træer og buske på sin ejendom gælder det om at værne om dem. Det tager kun et øjeblik at fælde dem, men det tager flere hundrede år for de værdifulde levesteder, de indeholdt, er skabt på ny. Derfor er det også en god idé at

planlægge langsigtet og sørge for at give plads til nye træer, som på sigt kan vokse sig gamle.

Hvis du ingen gamle træer har...

Så er der også råd! Der findes forskellige metoder man kan bruge til at fremskynde en aldringsproces, og dermed gøre et ungt træ mere beboeligt for insekterne. Det kaldes veteranisering. F.eks. kan man ringe de store hovedgrene ved at fjerne barken i en ring omkring grenen, så f.eks. svampe kan få adgang og blødgøre træet. Man kan også etablere et bål op ad stammen, som også vil svække træet. Eller man kan slå hårdt med fx en hammer forneden på stammen for at knuse veddet.

Få overblik over regler*

Store gamle træer kan også tjene som redetræer for eksempelvis fredede rovfugle, ugler og kolonirugende fugle, til fødesøgning for spætter og hule træer kan være sommeropholdssted for flagermus. Derfor er der forbud mod at fælde hule træer, træer med spættehuller og redetræer for fuglearter (Bekendtgørelsen om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt, Artsfredningsbekendtgørelsen). Forbuddet gælder for nogle arter kun i visse perioder.

*NB: Vær opmærksom på, at dette blot er et overblik, ikke en fyldestgørende gennemgang af alle regler.

Døde eller døende træer, der får lov til at blive stående oprejst, og ikke bliver fældet, har stor værdi for bl.a. fugle og insekter. Er du bekymret for sikkerheden kan du topkappe træet, så det meste af stammen bevares. Foto: Andrea Oddershede.

Store, gamle træer er en sjældenhed i det danske landskab. Derfor er det vigtigt at passe på dem. Foto: Andrea Oddershede.

Det er ikke bare de gamle træer som er værdifulde for insekterne, gamle krat og læhegn kan have samme funktion som levested. Foto: Andrea Oddershede.

KONTAKT

Anne Eskildsen
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anee@seges.dk
+45 8740 5423

Andrea Oddershede
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anod@seges.dk
+45 8740 5444